

ACTIVITATS JOVENÍVOLES

La guerra vertaderament porta una pertorbació en la marxa de les organitzacions juvenívoles de la nostra terra, però, no per això, han de deixar-se de banda certs aspectes tan orgànics com de definició de principis en tots els moments àlgids de la nostra lluita. És amb admiració que seguim els moviments de joventuts de sectors com el comunista i anarquista, qual activitat ultrapassa sobradament, la del moviment juvenívol nacionalista d'esquerra. Aquells celebren les seves conferències periòdiques de contacte entre ells i a l'entorn d'afirmació de principis, així com de Congressos que van perfilant, les seves orientacions de cara als moments actuals de la guerra.

Les activitats de la resta de les joventuts catalanes no han estat a l'altura de les circumstàncies. S'han entretingut més en dirimir o plantejar qüestions de tipus personal, com per exemple, la publicació per la Secció de Premsa i Propaganda de les J.E.R.E.C. d'una lletra personal a uns catalans qual gestió haurà d'ésser sotmesa a judici de la militància en un Congrés i mentrestant ningú pot fer prevaldre en aquest aspecte cap criteri personal i molt menys fer-lo avalar per una Organització responsable. I en canvi s'han descuidat del que més interessava a la Joventut nacionalista d'esquerra, que es vetllés pel prestigi

propi com a organització, mantenint-se en tot moment com a moviment juvenívol majoritari de la nostra terra i per damunt de tot de les atencions a què són acreadors tots els militants que amb el seu heroisme lluiten per a foragitar l'invasor de les terres que té oprimides. La definició de la seva visió política del moment, l'organització de conferències donant a conèixer el que representa el susdit moviment, les relacions exteriors encaminades a establir nexes per tal de contribuir a l'ajuda efectiva a Catalunya, amb les Organitzacions de joventuts de tipus liberal i democràtic estrangeres, són entre altres, activitats igualment deixades de banda per l'actual direcció de les Joventuts d'Esquerra d'Estat Català, afectes al partit majoritari de la nostra terra Esquerra Republicana de Catalunya.

Es aquesta una crida que fem des d'ABRIL que esperem serà constatada i rebuda per a tots els nostres patriotes del moviment juvenívol d'esquerra, amb l'única intenció, de procurar el ressorgiment de l'organització alludida, i la immediata rectificació de criteri en profit del moviment nacionalista d'esquerra a la nostra Pàtria sota els auspicis d'organitzacions tan arrelades al pensament majoritari de la nació, com Esquerra Republicana de Catalunya.

FRANCESC PADROS

L'enemic número 2 del combatent: El Fred

La nostra reraguarda, admirable per molts conceptes, admirable per la seva resistència davant de tots els intents d'intimidació pels procediments de guerra totalitària, admirable per la serenitat i grandesa d'esperit amb què suporta les privacions inherents a la guerra, i a la injustícia amb què el món oficial ha vingut tractant fins ara a l'Espanya republicana, no ha donat fins aquí tot el que pot i és possible esperar del seu sentir antifeixista, en el que fa referència a la campanya d'hivern pel combatent.

Creiem que potser la majoria no ha copsat prou bé la importància que pels nostres soldats representa el trobar-se ben equipats contra un enemic més, que durant l'hivern ha de combatre tot soldat en campanya. Aquest enemic a vegades molt cruel, és el fred i el mal temps. L'home arrupit en la seva xavola, en la trinxera o en qualsevol lloc on el deure el porti, va sentint-se envoltat, agarrat per la gelada o fuetejat pel vent o la pluja inclement, fins a esdevenir un ésser semiconscient atut i indefens davant les llargues hores.

I llavors, se li presenten a la imagina-

ció, el calor de la llar, el piset més o menys confortable, on els seus esperen el retorn. Prou sap ell que la seva mare, la dona, la germana, no han pogut fer més per tal que no senti la cruesa del temps. La mare és vella, amb prou feines s'hi ven, sols pot fer mitja, la dona acaparada pels fillets, les cues i la feina de la casa, no té temps, la germana ha de portar el jornal a casa. Així i tot ha rebut mitjons, jerseis i guants de llana, però no en té prou.

Tu, dona, que tens la sort de tenir els teus homes prop teu, ¿no hi penses amb els altres? Amb els germans que tot ho han abandonat, que ho donen tot per la pàtria.

Si pots estalviar-los sofriments, si dediques algunes hores i diners a proveir-los per la seva defensa contra el fred, el seu terrible enemic, et sentiràs contenta i quan dormis al costat del teu marit, prop dels fillets, et semblarà que hi tens més dret a fruit de la seva companyia, ja que tu també tens un record pels que allà lluny en ple camp, deixen la seva sang per la teva tranquil·litat i la dels teus.

EL MORALISTA

Conte inèdit

Aquella nit, la parella de guàrdies, al anar a la Comissaria a fer el relleu, el capità els digué:

—Anireu al carrer de Sans n.º 000, pis 11, que allí ja trobareu l'altra parella que ja us dirà la consigna. Res més.

Es posaren els fusells a l'espatlla, saludaren, i eixiren al carrer. xano xano, sense massa pressa, s'encaminaren els dos guàrdies, a l'adreça que el capità els havia donat.

L'un, el més vell, es deia Martínez; era un home casat, frisava la quarantena i era fill de Madrid, però de molt petit que vivia a Barcelona i parlava el català a la perfecció.

L'altre, el més jove, es deia Manuel, d'uns vint-i-cinc anys, era fill de Lleida.

Aquest, era d'esperit somniador, romàntic, amb l'ànima d'artista, que amb tots els casos de la vida, sempre hi veia al fons del fons, un drama latent a punt d'esclatar.

Era un fantasiós moralista, i la seva dèria de moralitzar, li havia portat més d'un disgust.

I er fi, arribaren a la casa assenyalada, —que tot arriba en aquest món;— i la parella que cessava els donà les instruccions pertinents.

Es tractava de vigilar una mosca, —que no tindria més enllà d'una vintena d'anys, — que no s'escapés, puix estava en condició de presa, fins que s'emportessin el cadàver d'un infant de pocs mesos fill d'ella, i que estava de cos

present ja feia tres dies; res més que això. Després si l'arribaven a treure durant la seva guàrdia, per enterrar-lo, portar aquella desgraciada al Palau de Justícia.

Al moment de marxar, afegiren maliciosos:

—Al tanto noi! Que si la treballen bé, és peix al cove...

En entrar a l'habitació, on es trobava aquella dissortada, se'ls hi oferí als ulls un quadre que els deixà profundament impressionats.

Al fons de l'habitació, — una saleta no gaire gran, hi havia un llit amb el cadàver d'un infant que donava senyals de descomposició, i escampava una peculiar fortor que marejava; i al seu costat, assentada, s'hi albirava una dona jove, que a la dèbil claror d'una espelma s'endevinava formosa.

Anava tota pintada, i somreia descarament, contrastant amb el seu posat cínic, amb la visió punyent d'aquell quadre desagradable.

Què havia passat allí? Què representaven aquella criatura morta, i aquella dona presa? Aquestes preguntes eren les que interiorment es feien encuriosits els dos guàrdies.

En Manuel, fantasiós de mena, ja s'havia forjat tota una novel·la melodramàtica, amb un fatal desenllaç, potser tal volta hi bategava un crim...

Per sortir de dubtes, s'encarà amb aquella mosca, i li pregà que li expliqués la significació d'aquella escena que el sorprenia tan intensament.

Ella, li contà la seva vida, una història vulgar. Havia caigut per amor. Estimava bojaament a un xicot, i de llur idili nasqué aquella criatura que estava de cos present, i llavors, el seu amant, es desentengué d'ella, abandonant-la amb el fruit de llurs amors.

Ell treballava a una fàbrica de capses de cartró, i l'amo, un burgès brètol i poca-vergonya, en assabentat-se de la seva caiguda, en volgué treure profit abusant de la seva desgràcia; ella, es defensà fastiguejada d'aquell porc, i ell, el burgès despitat l'acomiadà. No content amb això, simulà un robatori d'unes quantes centes pessetes, acusant-la d'autora de la malifeta. Ella negà, però de res li valgué puix se li trobaren certa quantitat de pessetes que no sabé justificar, i la detingueren.

Total, que de tants disgustos, en sortí perjudicat el seu fill, emmalaltí, i morí. Ara sols esperava que se l'emportessin per a ingressar a la presó.

En Manuel, s'empassà a ulls clucs tota aquella història, i s'enterní pregonament.

Li feu un llarg sermó de moralista, prometen-li que si s'esmenava, ell faria tot el que calgués perquè en sortís perjudicada el menys possible.

Ella, li jurà i rejurà que quan sortís de la presó, la seva vida fóra digna i honrada, i que mai més s'escollaria a cap home.

En Manuel es deixà convèncer, i com encara no havia menjat, li donà permís perquè sortís a comprar-lo, amb el consegüent astorament del seu company que es creia que en Manuel s'havia begut l'enteniment al mancar tan lleugerament als seus deures de no deixar sola aquella mosca, i vigilar-la.

—No temis, home!... No temis!... — li deia en Manuel. — Ja veuràs com tornarà... No veus que ací hi deixa el fill?... Com vols que no torni?...

En Martínez, no les tenia totes, puix si no tornava, el que és ells, ho passarien molt malament.

La noia tornà al cap de mitja hora, quan ja començaven a impacientar-se. Al veure-la entrar al pis, respiraren alleugerits d'aquell pesombre que els havia envaït.

—Aquest, ja es creia que no tornaria... — digué en Manuel, enriolat.

—Ben justet hi anat que no tornés!... — digué resolta. — Però m'hi he repensat, i ací em teniu...

En Manuel, no hi veia de cap ull de l'èxit que havia tingut amb la seva temeritat que tan cara podia costar-li.

Decidit com estava de protegir i salvar a aquella desgraciada, telefonjà a la funerària, escandalitzant-los de mala manera, i responsabilitzant-se de les despeses que hi poguessin haver; el resultat fou que a l'endemà al matí a primera hora, s'emportaren a enterrar aquell infant, i els guàrdies s'endugueren la noia al Palau de Justícia, on quedà a disposició del jutge de guàrdia fins que disposà el seu trasllat a la presó.

LA GUILLOTINA

Es l'estre mortífer ideat pel filantrop doctor Guillotin. Hi ha qui se'n riu d'això. ¿Com diantre pot ésser filantrop l'inventor de la guillotina? Doncs bé, ho era. Tractava d'aconseguir el mínim de sofriments per a les víctimes d'implacables sentències. Conegut és el report on l'inventor expressa les qualitats del seu invent. Una de les quals és, segons ell, l'absència de dolor, tota vegada que l'ajusticiat no sent res més que una lleugera frescor.

Que per molts anys el lector i nosaltres desconequem aquesta frescor... Tanmateix, els calumniadors de la Revolució Francesa, capgiradora del món feudal, manquen a la veritat quan la descriuen com una bacanal de sang i de foc, on tota noció d'humanitat era proscripta o bandejada. Res d'això. Des del 5 de maig del 1789, data de reunió dels Estats Generals i prelude de la debacle absolutista, fins al regnat del Terror, sempre i en tot moment la deslialtat i la sevícia partiren de la Cort i dels seus addites. Quan la ferotgia del poble es lliurà a excessos reproables i inhumans fou sempre respondent a una provocació de la retida monarquia. El creador material, mecànic, tècnic de la guillotina fou el filantrop, assembleista de Versalles. Però la perfídia de la noblesa, la flaquesa mental del rei, l'orgull de la reina i les intrigues de la Cort, foren els qui en precipitaren la malastruga funció, molt exagerada, tanmateix, pels detractors de la llibertat.

La guillotina actual és una edició moderna de la guillotina de Thermidor. Aquesta, l'autèntica, executora de Lluis i Maria Antonieta, diuen que avui es troba a Londres, al museu de figures de cera de madame Tussaud. I bé, amics, aquest terrible instrument de mort que fa posar els cabells de punta a molta gent, ¿sabeu quin nombre de víctimes va fer durant la seva dilatada gestió? De l'examen de documents que poden il·lustrar-nos al respecte es desprèn que les testes escapçades per la primitiva guillotina foren 22.000 en números rodons.

Certament que és una xifra esgarriosa per aquells que som partidaris de l'abolició de la pena de mort. No cal negar que es tracta d'un palmarès ben poc envejable. Però, si volem ésser justos i posar-nos la mà al pit, hauríem de reconèixer que la xifra de referència és ridícula si la comparem amb hecatombes històriques que hom estima glorioses per als qui les provocaren. Sense remuntar-nos a Ivan el Terrible ni a Felip II, botxins màxims del despotisme reial; sense catalogar les vides que va costar la Saint Barthelemy o la Guerra dels Trenta Anys, epopeies del cambarisme, religió; sense esmentar les campanyes de Napoleó que, a Rússia solament, va deixar centenars de milers de soldats, fixem-nos en la guerra mundial d'ara fa divuit anys i veurem que, mentre la guillotina amb 22.000 caps en tenia prou per a extirpar la realesa i fer germinar un ordre nou, els monarques, els capitalistes, els conservadors de tot arreu, per un simple passió militar que no aconduïx a res, que no resol res, que no trabuca res, s'arriegen impavidament en un dia moltes més existències que no pas la guillotina en tot el transcurs de la Revolució.

JOSEP M. FRANCÉS

En Manuel s'entrevistà amb el senyor jutge interessant-se per la sort d'aquella dissortada, relatant-li corregida i augmentada tota la història de la seva protegida, pintant-li amb els colors més vius la pregona immoralitat de l'ambient en què visqué, i acabà culpant als homes que la tractaren amb tanta vilèsia, com uns perfectes canalles.

En resum, que el jutge li prometé fer tot el que li permetés el Codi, en benefici de la seva recomanada.

Cuïta a innovar el seu feliç resultat a la detinguda, renovant fi ella les protes-